

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEK
a kiadóhivatal mérsékelt áron fogadja.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 50 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A kiegyezési tárgyalások.

Bécs, márcz. 1. Az itt időző magyar miniszterek a kiegyezés ügyében ma délelőtt tíz órától fél kettőig és délután fél háromtól estig tanácskoztak. Főképpen a fogyasztási adókról volt szó. Holnap a két miniszterelnök összefoglalja az eddigi tárgyalások eredményét. A magyar miniszterek és államtitkárok holnap visszautaznak Budapestre. Ezzel azonban a tárgyalások nem érnek véget, hanem már legközelebb Budapesten folytatódnak.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 1. A képviselőház mai ülésén a *kérvények* tárgyalását folytatta.

Az elnöklő *Návay* Lajos alelnök elrendelte a szavazást az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek a *munkásbajok orvoslására* vonatkozó kérvénye fölött és fölötté a kérdést, hogy elfogadjá-e a Ház a kérvényi bizottság javaslata ellenében *Zakariás* határozati javaslatát, mely szerint a kérvény azzal a felszólítással teendő át a kormányhoz, hogy mérlegelje a kérvényben felhozott okokat.

A Ház *Zakariás* határozati javaslatát elfogadta.

Bosóky Árpád visszavonta indítványát, mely szerint a Ház a sajtószabadságot fontos alkotmánybiztosítéknak tartja és megnyirbálása ellen tiltakozik.

Ezután áttértek a többi kérvények tárgyalására.

Több törvényhatóság kérvényt intézett a Házhoz a *honvédségnek magyar szabásu egyenruhával való ellátása dolgában*.

A kérvényi bizottság azt javasolja, hogy a kérvényeket pártolólág adják ki a kormánynak.

Nagy György azt indítványozza, utasítsa a Ház a honvédelmi minisztert, hogy záros határidőn belül állítsa vissza a honvédségnél a magyar szabásu egyenruhát.

Holló Lajos és *Günther* Antal igazságügyi miniszter ez indítvány mellőzését kéri, mert *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter nincs jelen az ülésen.

A Ház rövid vita után elfogadta a kérvényi bizottság javaslatát és elvetette *Nagy* György indítványát.

Az *alkotmánybiztosítókat* sürgető kérvényeknél elfogadták a bizottság javaslatát, mely szerint a kormány utasítandó, hogy záros határidő alatt terjessze a Ház elé az alkotmánybiztosítókat.

Elfogadták a bizottság javaslatát a

lőváros ama kérvénye ügyében is, amely a *magyar udvartartást* sürgeti.

Szünet után a kérvények tárgyalása folyamán *Nagy* György fölemlítette a legutóbbi kard-affért, mely Miskolczon történt, ahol két polgár fekszik véreben, egy katonatisztól megsebesítve. Követeli, hogy a katonatiszteket tiltsák el a kard viselésétől a szolgálaton kívül.

Ezután a még hátralevő kérvényeket a Ház vita nélkül letárgyalta és ezzel az ülés véget ért.

A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Uj ellenzéki párt.

Budapest, márcz. 1. A fővárosban vasárnap új ellenzéki párt alakult, amelynek elnökévé *Eötvös* Károly országgyűlési képviselőt öhajtják megnyerni.

Urbán ezredest áthelyezik.

Bécs, márcz. 1. *Urbán* ezredest, aki a közös hadügyi kormányt képviselte a delegációk tárgyalásain s akit nemrég a fumei 79. gyalogezred ezredésévé neveztek ki, legközelebb áthelyezik a közös hadgyimiszteriumba, ahol az elnöki osztály vezetője lesz.

A közpénzek és a nemzetiségi pénzüzetek.

Temesvár, márcz. 1. Temes vármegye közgyűlése egyhangulag kimondotta, hogy a közpénzeket többé nem engedi nemzetiségi pénzüzetekben elhelyezni.

Elpusztult vagyon — öngyilkosság.

Baja, márcz. 1. Ma hajnalban ismeretlen okból kigyuladt itt *Fischer* László gabonakereskedő üzlete. A tűz rohamosan terjedt s az egész épület a szomszédos házzal együtt leégett. *Fischer*, aki ilyenképpen egész vagyonát elvesztette, e fölött való bánatában délután *agyonlötöte magát*.

A kivándorlás nemzetközi szabályozása.

A kivándorlás kérdése különböző szempontból esik elbírálás alá és e szempontok egyikét sem szabad figyelmen kívül hagynunk akkor, amikor a kivándorlás szabályozására gondolunk. Mert, hogy a *kivándorlás eltöltése, sőt megnehezítése* sem jöhet szóba, azzal tisztában van mindenki, aki nem orosz hetman, következésképp az egyéni szabadságot a legfontosabb jognak tekinti, melyhez nyulni nem szabad. Tehát csak a *kivándorlás szabályozásáról* lehet szó, amelynek három főcélja van. Az egyik az, hogy az állam ama polgárait akik kénytelenek kényerüket máshol megkeresni, ne szakadjanak el teljesen a hazától; a másik az, hogy megfelelő intézkedésekkel lehetővé tegyünk azt, hogy a szükséges munkaerő itthon is megtalálhassa a tisztességes megélhetés feltételeit; a harmadik pedig az, hogy

a hazában egyelőre nélkülözhető munkaerő ne induljon neki céltalanul a nagyvilágnak, vagy ne essék lelketlen munkaadók gaz ügynökeinek áldozatává, hanem oda vándoroljon ki, ahol tisztességesen díjazott munkát talál. A kivándorlás szabályozásának e három főcélját teljes mértékben csak az *ügy nemzetközi szabályozása* útján érhetjük el és pedig csak akkor, ha a nemzetközi kivándorlási szövetségnek nemcsak a kivándorlókat szolgáltató, hanem a kivándorlókat befogadó országok is tagjaivá lesznek és mindezen országok kormányai egyetértőleg alkotnak és léptetnek életbe oly rendszabályokat, melyek az egyéni szabadságnak, a humanizmusnak és a gazdasági érdekeknek egyaránt megfelelnek.

A kivándorlási ügy nemzetközi szabályozásának eszméje az *amerikai Egyesült-Államok* kormányköreiből gyökerezett meg, tehát épp ott, ahová a kivándorlás a világ minden részéből leginkább irányul. Az előzmények a következők:

Az Egyesült-Államok fejlődését mi sem illusztrálja jobban, mint az, hogy a föld minden részéről oda irányuló nagy bevándorlás sem képes az Egyesült-Államok minden egyes részeiben uralkodó munkáshiánynak véget vetni. Ily körülmények között az a hír, hogy a bevándorlás megnehezítése végett egy *Gardner-Lodge*-Billt akarnak előterjeszteni, kevés hitelt talál. E törvényjavaslat legfőbb rendelkezései volnának a *fejadónak 2 dollárról 5 dollárra való emelése, a képzettséghez kötés* (analfabéták bevándorlásának kizárása) és az, hogy a *partraszállásnál fejenként 25 dollár készpénzt kellene minden bevándorlóknak felmutatnia*. Tekintve azt, hogy ipari körökben erősen agítálnak e törvényjavaslat ellen, nem valószínű, hogy annak élesebb pontjai valaha törvényerőre játának. Mult év december 6-án a *New immigration protective league* (az új bevándorlási védőliga) *Newyorkban* nagyszabásu meetinget tartott, amelyen erősen keltek ki a bevándorlás megnehezítését célzó rendelkezések ellen. Minden szónok utalt arra, hogy Amerikának sürgősen szüksége van munkásokra, hogy az állam még fel nem tárt természeti kincseit kiaknázhassa. Azonkívül a ma tennálló törvények ugyanis oly szigorúak, hogy egy szűkszívű adminisztráció minden bevándorló partraszállását meggátolhatja. A meeting elnöke a megjelentekkel közölte, hogy *Strauss* Oszkár, az új kereskedelmi és munkásmiszter felhatalmazta őt a következő kijelentés közlésére: «Mondja meg barátainak, hogy a bevándorlók közel állanak szívemhez». A képzettségi vizsga bevezetése a bevándorlónál a legnagyobb abszurdum volna akkor, amikor az Unióban 500,000 szabad állás van, amelyeknek betöltésére nem találunk munkást. Tényleg azt mondják, hogy a chicagói nagy korporációk azon fáradoznak, hogy a munkásbevándorlást megnehezítő törvények eltöröltessenek. A bevándorlás megnehezítése tehát nem képezheti az Egyesült-Államok célját, hanem a bevándorlók *egyszerűbb elosztása az egyes államokban*. Célszerű berendezések útján el akarják kerülni, hogy a *bevándorlók őriási tömege a keleti városokban tömörüljön össze, míg a nyugati és déli mezőgazdasági államokban érzékeny munkáshiány van*. Ezt a célt egy *központi nemzetközi ki- és bevándorlási iroda* létesítésével akarják elérni. Csak röviddel ezelőtt jelentette a londoni «Morning Post», hogy az amerikai kormány a nagyhatalmaknál egy nemzetközi konferencia eszméjét vetette fel, amely konferencia hivatva volna a bevándorlási kérdést szabályozni. Az

ez ügybeni tárgyalások, amelyek a mi külügyi minisztériumunkkal is folytak, még csak kezdő stádiumban vannak.

Az Egyesült-Államok kormánya azt hiszi, hogy az államok egyöntetű eljárása által a munkások ki- és bevándorlása oly módon korlátozható, hogy ez a korlátozás mindegyik fél előnyére válik. A bevándorlási probléma magját a bevándorlók helyes elosztása képezi, a mely legjobban így a bevándorlást szolgáló központi hivatal útján volna megoldható. Ez a hivatal bizonyos időközönként a külföldi kormányokat az Egyesült-Államokban uralkodó munkáskeresletről értesítene, jelentené a szükségelt szám nagyságát, a helyet és a munkaszakmát. A központi iroda ezeket az adatokat az államok külföldi képviselőivel közölné és ezek a hivatali faktorok és lapok útján hozná azt nyilvánosságra. Ahol egy bizonyos helyen bizonyos szakmában munkásszükség van, erről azok az államok, amelyekben e szakmában munkásfelesleg uralkodik, értesítenének, anélkül azonban, hogy a kivándorlás támogatást vagy megállást nyerne. *Szükséges volna azonban, hogy a partraszállás csak azon helyeken történjék, amelyeket az Egyesült-Államok megjelölnek.* Azt hiszik, hogy ezek a rendszabályok a kivándorlást nem akasztanák meg, hanem csak bizonyos meghatározott irányba terelnek.

Ennyit közölhetünk egyelőre a még csak embrióban levő eszméről, amely mindenestre igényt tarthat az érdekelte országok kormányainak legnagyobb figyelmére. Csakhogy mi a tervezetet több szempontból igen hezagosnak tartjuk, amennyiben az nem felel meg a kivándorlási szabályozása fent felsorolt főcéljainak. Nevezetesen nem elég azt közölni, hogy az idegen munkásokra reflektáló ország mely helyein látják szívesen a bevándorlókat, hanem azt is tudni kell és közölni, hogy az illető helyeken mi a munkabér, milyenek az éghajlati és megélhetési viszonyok, nehegy mint az gyakran történt, a kivándorlók a rájuk nézve elviselhetetlen forró vagy hideg, mocsaras, egészségtelen vidékre telepítenének, vagy olyan helyekre, ahol a táplálkozás — az élelmiszerek beszerzésének nehézségei miatt — lehetetlen. Pedig éppen az „irányítás” legegyszerűbb az Egyesült-Államok kormányának szemébe előtt, amely már régen mindent elkövet, hogy a kivándorlást Louisiana, Florida, New-Mexico, Arizona, Indian-territory, stb. egészségtelen, lakatlan és a közlekedési utakat és közeli piacokat nélkülöző vidékei fele terelje, ahol a mezőgazdasági üzemen tényleg nagy hiányt érzik a munkáskezeknek, de ahol a régi farmerok még mindig az egykori rabszolgatartás után epednek. Nem elég tehát a központi hely felállítását, hanem szükséges, hogy oly országokban, minők az Egyesült-Államok, melyek nagyszámú bevándorló befogadására képesek, — így továbbá Kanadában, Argentiniában, Mexikóban és Brazíliában is, nemzetközi bizottságok őrkdjenek a kivándorlási irányítása és a kivándorlókkal való bánásmód felett.

E bizottságnak az illető országot képviselő tagjainak további feladata volna honfitársaik érdekeit a külföldön képviselni, bennük az őshaza iránt való szeretetet ébrentartani, e célból őket egyesületbe tömöríteni és ha ott honfitársaikra van szükség, ezt velük időnkint tudatni és a visszavándorolni szándékozók hazajutathatását a — konzulátusok közreműködésével elősegíteni. Nagyon természetes, hogy a bizottság tagjainak gondosan őrizkedniök kellene mindentől, ami a kivándorlóknak munkát nyújtó ország politikai és társadalmi viszonyai ellen irányuló agitációnak tűnhetnének fel, sőt teljes erélyvel arra kellene törekedniök, hogy honfitársaik ideiglenes új hazájuk törvényeit és intézményeit tiszteljék. Ami különösen Magyarországot érdekel az amerikai Egyesült-Államokban képviselő bizottsági tagokat illeti, azoknak arra is ki kellene figyelniök, hogy az Amerikában megtelepült tömérdek pánszláv, különösen a pánszláv papok magyarellenes izgatásait ellensúlyozzák. Ez ellen bizonyosan nem lenne kifogása az Egyesült-Államok kormánynak sem.

Ilyen nemzetközi szervezet létesítése és annak célzatos munkálkodása mindenestre czélszerűbb eszköze lenne a kivándorlás

helyes irányításának, a kivándorlók megvédésének és azok elvesztése megállításának, mint a kivándorlási bizottság, a kivándorlási bizottság stb., melyek csak itthon akadékoskodnak, terveznek és statisztikát csinálnak, de kezük a távolba el nem ér, egyellenegy kivándorolt magyart sem védenek meg és egyet sem térítenek vissza. Kiváratos ezeknél fogva, hogy a kivándorlás nemzetközi szabályozása érdekében tett javaslat mielőbb komoly tárgyalások tárgyává váljék és megvalósíttassék, bevonva a nemzetközi szövetségbe a világ mindama civilizált országait, melyek a ki-, illetőleg bevándorlás által érdekelve vannak.

S.

Dalmácia jövője.

— A „Fiume” című hetilap ma megjelent számából. —

Míg mi Dalmácia felől politizálgatunk szörmentén s rajzolgajuk, hogy mi is volna, ha volna, addig Ausztria szorgalmasan dolgozik Dalmácia közigazdasági kiépítésén.

A Bécsben székelő, Dalmácia közigazdasági haladásán dolgozó vegyes bizottság, mely áll a parlament tagjaiból és kereskedőiből, e hó 26-án tartott ülésén fontos javaslatokat tárgyalt, melyek a parlament elé kerülnek. E bizottságnak körülbelül 10 esztendőre van munkaprogramja, azaz kijelölt terveit 10 esztendő alatt óhajja keresztülvinni. Az osztrák pénzügyminiszter s a miniszterelnök Dalmácia kormányzójával folytatott hosszas tárgyalás után két fontos javaslatot tart keresztülvendőnek a legközelebbi idő alatt: az egyik a naponkénti gyorsjéret Dalmácia és Triest között, a másik a vasúti összeköttetések kiépítése, még pedig Zára és Boche di Cattaro között, valamint Bosznia és Dalmácia között.

A munkaprogramba fel van véve a dalmáciai halászat modern alapokra való fektetése, a dalmáciai állattenyésztés és mezőgazdaság reformja, csatornák készítése, különös tekintettel a folytonos maláriára. Boche di Cattaro gyarmatosítása külön gondja lesz a bizottságnak.

A polgári iskolák építésére, német nyelvű iskolákról van szó, 300,000 koronát irányoztak elő s terve van véve egy földmívelési és ipariskola. A spalatói kereskedelmi iskolát az állam veszi a kezébe.

Modern szállodák építésére a kormány támogatást ad vállalkozóknak, mert az idegen kereskedők forgalmára kell számítani a fellendülő dalmáciai kereskedői világnak. Szó van arról is, hogy a kormány védnöksége alatt egy tartományi társaság alakul, melynek feladata lesz gondoskodni azon módokról és lehetőségekről, melyek minél nagyobb számú kereskedőnek teszik lehetővé Dalmáciában a települést.

Az osztrák kormány egy régi vágyát is teljesíti a dalmatáknak elkor, mikor kilátásba helyezi, hogy a közel jövőben Dalmácia kormányzójává az eddigi katonai kormányzó helyett egy polgári állású kormányzót nevez ki s a katonai kormányzó hatásköre csupán katonai dolgokra s a Dalmáciában elhelyezett hadtestekre fog szorítkozni.

Igy fűzi Ausztria száz és száz szállal magához Dalmáciát. Igazi hasznos aldozatokat fektet be Dalmáciába, népének jólétét, nyugalmát ad, kedvez hiúságuknak s észrevétlenül, nyájasan és mosolygva, a világ egyik legjobb kereskedőjének, a bécsi kereskedővilágnak kezébe adja Dalmáciát. Dalmácia is virágozni fog, Ausztria is.

És mi?

Tudunk-e mi fiumei kereskedelmet csinálni? Tudunk-e mi magyar kereskedővilágot Fiuméba telepíteni? Tudjuk-e mi hajózáunkat olyan módon Dalmácia felé irányítani, hogy csak két czég is meg legyen elegendő?

Nem. Nekünk elég, ha az új hajóra egy aktív miniszter nevért írják, nekünk elég, ha a magyar hajón nem kínaiul, de magyarul is fel van írva a dohányzási tilalom — s azután rendben az ügy. Ha pedig így állunk, örüljünk Dalmácia felvirágzásának, mert osztrák Dalmáciában mint osztrák kereskedők élni tudunk, magyar Dalmáciában pedig életünk sem volna biztonságban. Uti figura fiumana docet!

VÁROSI ÜGYEK.

• **Szorgalmas bizottsági tagok.** A városi állandó bizottság ülése, mint jelentettük, ma délután 5 órára volt kitűzve. Az ülést azonban nem lehetett megtartani, mert alig egy-két tag jelent meg a tanácskozára. Hiába-való volt minden szaladgálás és telefonálás — lehetetlen volt annyi tagot összetoborzani, amennyi a határozatképességhez szükséges. Ennélfogva az ülést megtagadták, a mai napirenddel, jövő keddre, délután öt órára tűzték ki. — Hiába, csak nincs szebb dolog a szorgalomnál és kötelességtudásnál!

• **A központi választási bizottság** holnap, szombaton déli tizenkét órakor a polgármester elnökletével a városháza kistermében ülést tart, hogy az 1908. évi országos képviselőválasztók listáját összeírja és igazoló szűkebb bizottság tagjait kinevezza.

• **A városi közegészségügyi bizottság** holnap, szombaton délután 5 órakor Grossich Antal dr. elnöklete alatt ülést tart a következő napirenddel: A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése. Jelentések. Indítványok. Felszólalások. A bizottság véleményt mond két megnyitandó gyógyszerárrol. A bizottság véleménye és javaslatai Steinacker Artur ama felszólalására vonatkozólag, hogy melyek azok a tényezők, amelyek a vízvezetékre káros hatással vannak. A műszaki bizottság terveit a vízvezeteki forrás befedésére. Esetleges indítványok.

KÜLÖNFELÉ.

— **A tengeri árufuvarozás jogviszonyai.** A Fiumei Othon tengerészeti szakosztálya március 4-én, hétfőn este 6 órakor a budapesti ügyvédi kamarában felolvasó ülést tart Gonda Béla miniszteri tanácsos elnöklésével. Ez alkalommal Benyovits Lajos dr. törvényszéki bíró fel fogja olvasni a tengeri árufuvarozás jogviszonyairól írt tanulmányát.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap jelentése szerint az igazságügyi miniszter Rovis Maté fiumei kir. törvényszéki segédtelegkönyvvezető mostani alkalmazása helyén való meghagyása mellett telegkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Magyar egyházi beszéd.** Sándorffy Nándor hittanár vasárnap, március 3-án délelőtt 10 és fél órakor a San Vito-templomban magyar egyházi beszédet tart.

— **Új magyar hetilap Fiumében.** A mai napon új magyar hetilap indult itt meg „Fiume” címmel. A változatos tartalmu és tetszetős kiállítású újság felelős szerkesztője és kiadóhajtadonosa Simó Ferencz, aki rövid ideig a múlt év végén megszűnt „Magyar Tengerpart” felelős szerkesztője is volt. Az első számból ítélve, a lap főképp közigazdasági és tengerészeti ügyekkel szándékozik foglalkozni, egyébként pedig, mint egyik cikkelye mondja: „a kormányzó becsületel ellenzéke óhajt lenni azokban a dolgokban, ami a város magyar polgárait illeti.” A nyolcz oldalnyi terjedelmű hetilap előfizetési ára egész évre 10 korona. Csinos és izléses kiállítása dicseretere válik az „Unio” könyvnyomdai műintézetnek, amelynek nyomásában a lap megjelenik.

— **A miniszter köszönete.** A földmívelésügyi miniszter a fenhatósága alá tartozó tisztviselők részére felajánlott kedvezményekért a czirkveniczai „Therapia” kir. hercegi alapítványi gyógyintézet igazgatójának köszönetét fejezte ki.

— **Párbajvétség.** A helybeli törvényszék e hó 11-ikén délelőtt tíz órakor fogja tárgyalni Zanella Rikárd országos képviselő és Tóth Elemér dr. ügyvéd párbajvétségét.

— **Táncozmulatság.** Holnap, szombaton a „Corsia Deák”-szálló nagytermében nyilvános táncozmulatság lesz, amelyen a 79. gyalogezred zenekara fog játszani.

— **A szartorellák királynőjének felavatása.** Vidámnak és elevennek ígérkező táncmulatságot rendez holnap, szombaton este a fiumei Csillag-kör a Milcench-féle tánciskola helyiségében. Mint hírlik, ezen a mulatságon fogják a farsangi szépségversenyen megválasztott szartorella-királynőt felavatni, illetőleg megkoronázni. A mulatságra jegyek a Ghersinich-féle korzói üzletben kaphatók.

— **Bonci Amerikában.** Mint Londonból jelentik, a newyorki Metropolitan-operaház igazgatója, *Conried*, a legközelebbi évadra *Bonci*-t, a nálunk is jól ismert tenoristát szerződtette *Caruso* helyébe. Hír szerint *Conried* óriási összegeket fizetett, hogy *Bonci* egyéb kötelezettségeitől megszabadulhasson.

— **Az Orient magyar tengerhajózási részvénytársaság** (Fiume) 1906. évi mérlegét 364,136 (— 31,351) korona tiszta nyereséggel zárta, amiből a tartalékok 139,403 (+ 5268) koronával dotáltak és részvényenként 60 korona = 6%-os osztalékot fizetnek, az előző évi 70 korona = 7%-kal szemben.

— **Az Osztrák Lloyd új hajói.** Az Osztrák Lloyd tengerhajózási társaság az új szabványos törvény értelmében két új gyorsgőzöst rendelt meg. A két hajó építési költsége tízmillio korona és a jövő év őszére fognak elkészülni. A legközelebbi jövőben új hajó-járatot rendeznek be Trieszt és Kína között. A hajók kéthetenként fognak közlekedni.

— **A sorozás.** A városi tanács az idei sorozásokra vonatkozólag a következő hirdetményt teszi közzé: Az 1907. évi katonai sorozást, mely a helybeli kaszárnyában fog megtartani, az 1886., 1885. és 1884. évi születésű hadkötelesek tartoznak megjelenni és pedig *március 13-án* reggel 8 órakor az 1886. évi születésűek, vagyis az I. korosztályhoz tartozók; *március 14-én* reggel 8 órakor a II. és III. korosztályhoz tartozók, vagyis az 1885. és 1884. évi születésűek; *március 15-én* 8 órakor mind a három korosztályba tartozó nem fiumei illetőségűek, akiknek engedélyük van, hogy itt sorozathatják magukat.

— **A „Vig özvegy” Triesztben.** Triesztből jelentik: Az idevaló „Teatro Filodramatico”-ban tegnapelőtt este volt „A vig özvegy” premiérje. *Lehar* Ferencz személyes vezetése mellett. Az első felvonásban a szlávok — a libretto állítólagos szlávellenes tendenciája miatt — olyan botrányt csináltak, hogy a függőnyt le kellett hocsátani. A rendőrség közbelepett és csak miután a tüntetőket kivették, folytathatták az előadást. Az operett különben nagy sikert aratott s a szerzőt és a szereplőket sokszor hívták a lámpák elé.

— **Az „Imperatrix” pusztulása.** Caneából jelentik, hogy *I. Ferencz Főzsef* őfelsége az „Imperatrix” aldozatainak hátramaradtjait részére négyezer koronát adományozott, amelyet tegnap szétosztottak. A gőzös legénységét súlyos fegyelmezetlenséggel vádolják. Azt mondják, hogy a legénység egy része a katasztrófa pillanatában a tiszték parancsa ellenére elvágta a mentőcsónakokat tartó köteleket; a csónakok a vízbe zuhantak és a matrózok beléjük ugorván, egyes csónakok felborultak és ilyen módon sokan halálukat lelték. Két mentőcsónak Krétának egészen lakatlan részén kötött ki, ahol csendőrök akadtak rá a hajótöröttekre. — Triesztből táviratozzák: Az Osztrák Lloyd-társulat igazgatóságához érkezett jelentés szerint a „Castore” Lloyd-gőzös a nagy vihar miatt kénytelen volt az „Imperatrix” megmentett utasait és matrózait Szundában (Kréta keleti részén) partraszállítani. Mihegyt az időjárás megengedi, a gőzös folytatja útját Trieszt felé. Azt hiszik, hogy a gőzös a jövő hét elején odaérkezik.

— **A „Berlin” katasztrófája.** Berlinből jelentik: Tegnap délelőtt buvárok megvizsgálták a „Berlin” gőzösnak a víz alá merült roncsait. A buvárok több holttestet és különféle értéktárgyakat találtak a tenger fenekén. Holnap meg fogják kísérelni a hajó kiemelését s ha ez lehetetlen volna, fel fogják robbantani az összes hajórészeket. — Rotterdamból táviratozzák, hogy a „Berlin” gőzös elsüllyedése által okozott összes kárt 24 millió frankra becsülik. Ebből 18 millió frank egy londoni ékszerész-czégét ér, amely azonban nagy összegre van biztosítva.

— **Sztrájk Triesztben.** Triesztből jelentik: Az államvasutak és a déli vasúti alkalmazottak passzív rezisztenciájára ügyben tegnap délelőtt ideérkezett Pascher Károly osztályfőnök, az osztrák vasutak főfelügyelője. — A szénrakodó-munkások sztrájkmozgalmá következtében a kikötőmunkások tegnap délután beszüntették a munkálatokat, úgy hogy most a szabadkikötőben a be- és kirakodás teljesen szünetel. — A szénrakodó és kikötőmunkások sztrájkjának okairól a következőket jelentik: Az össze- hajók szénrakodói, kivéve a Lloydéit, néhány hetet ezelőtt szövetkezett alakítottak és abba felvettek asszisztensekként az előbbi szakmabeli magánvállalkozókat. Tegnap egy Robba nevű magánvállalkozó elvállalta egy szénhajó kirakodását, amelyhez a vidékről szerződtetett munkásokat. Erre a szénmunkások és utánuk az összes kikötőmunkások, akik az előbbiekkal szolidarisak, délben szintén sztrájkba léptek. Később csatlakoztak hozzájuk Robba vállalkozónak most szerződtetett munkásai is. Ennek következtében tegnap dél óta az egész ki- és berakodási munka szünetel a szabadkikötőben. A sztrájkolók délután átvonultak a főutczákra és azután rendezavarás nélkül szétoszlottak.

— **Születés és házasság.** Az állami anatómiai hivatal jelentése szerint a múlt hónapban Fiumében 158 gyermek született. Ezek közül törvényes 70 fiú és 57 leány; törvénytelen 19 fiú és 12 leány. A múlt hónapban 24 házasságot kötöttek.

— **Hajók forgalma.** A fiumei kikötőbe érkeztek a következő hajók: az „Árpád” Adria-gőzös Marseilleből; a „Carniola” osztrák gőzös Ivancsics L. kapitány parancsnoksága alatt Triesztből; a „Vila” osztrák gőzös Ivancsics K. kapitány parancsnoksága alatt Cattaróból. — Elindult a „Hungaria” osztrák gőzös Bianchi kapitány parancsnoksága alatt Trieszt érintésével Batumba; a „Doros” angol gőzös Barron kapitány parancsnoksága alatt Velence érintésével Hullba; a „Kassa” Adria-gőzös Valenciába.

Az Adria-társaság hajóinak forgalma: *Érkezett:* „Arad” febr. 27-én Fiuméből Triesztbe; „Árpád” márcz. 1-én Marseilleből Fiuméba; „Lederer Sándor” márcz. 1-én Fiuméből Triesztbe. — *Elindult:* „Kassa” márcz. 1-én Fiuméből Valenciába; „Mátyás király” febr. 28-án Palermóból Messinába; „Rakóczi” febr. 28-án Palermóból Messinába; „Szapáry” febr. 28-án Barcelonából Valenciába; „Tisza” febr. 28-án Messinából Napolyba. — „Nagy Lajos” febr. 26-án elhaladt Gibraltárnál London felé.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovács Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Olvásóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelárusító üzletben, Vinc. de Domini-utca. — A m. kir. dohánynagyfőzsdében, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likőr üzletében, Deák-Corso. — Devescovich Gio. trafikban, Riva Szapáry. — Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban („Unio”-nyomda, Riva Szapáry, Adria-palota.)

**BUSSINPICCOLO
FRICZI PENSIO.
MAGYAR CSALÁDI OTTHON.**

A LEGSZEBB
női divatszövetek a tavaszi
saisonra megérkeztek!

Kaphatók:
Weiss M.
divatáru üzletében
FIUME, Corso 11. — TRIEST, Corso 9.

Szájpadlás nélküli szabadalmazott

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készit

FRISCH LEO

ogműterme, az Adamich-tér sarkán Via Lido
2. II. emel. (Rinaldi ház)

naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—6,

Minden műtétet **fájdalom nélkül** személyesen
végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellán-plombirozás.
Aranykoronák: szájpadlás nélküli arany fogsorok;
porcellán és arany fogsorok (legújabb), Kaucuk- és
smaltol fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasúti tisztviselők jelen-
tékeny mérséklésben részesülnek.

Pianino-Raktár

A. BOCCOLINI

FIUME, Via Clotta 22. II. em.

A legkitünőbb pianinók ellentálló
hanggal, elegáns kivitelben havi rész-
letfizetésre is kaphatók 6 évi jótállással.

Hangolások és javítások mérsékelt
áron vállaltatnak el.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle radio-activ

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 ór
alatt teljesen rendbe hozza.

Hathatós óvszer a belső betegségek elterjedésének megállítására, úgyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérbajokban, továbbá
elkövéredés, szívelhártya- és koszorúér-járási fulladásnál, sárgaság, máj- és lepdaganat, eukorbetegség, aranyér, csúz- és köszvénynél,
vérbőséggnél s egyéb belszervezeti bajokban. — Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznel Komáromban.
Kapható minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben, Fiumében Heim P.-nél, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Össze nem tévesz-
tendő más fajta keserűvízekkel.

Fővárosi
CABARET

tart előadásokat ma és mindennap a
De la Ville szálloda éttermében.

La bella Ada Fiory
cabaret-énekesnő a berlini cabaretből.

Uj!

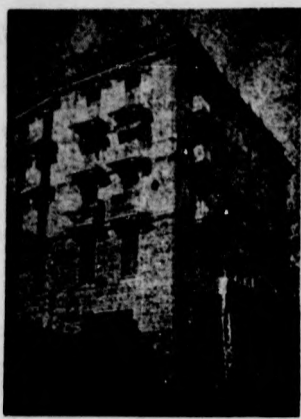
Hella Rhoda
a híres müncheni cabaret-művésznő.

Alli Resso
bécsi cabaret-énekesnő.

Höss Terka
az ugyanevű „magyar jocsirta.”

Kezdeté este 8 órakor.

Blumau és Steinau
igazgatók.

Bristol szálló

Abbazia.

Nagy kávéház és étterem.

Modern kényelem. — Mérsékelt árak.

Szálloda és Penzió
LACKNER

ABBAZIA, Reichsstrasse.

Gyönyörű tengeri kilátás majdnem minden szobából.

Magyarok kedvenc lakhelye.

Olcsó árak.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Fürdő a házbán.

= Villanyvilágítás. =

Abbaziaiban Magyar Otthon
Villa „Juliana“

Minden kényelemmel ellátott, gyönyörű tengerre parkirozott pensió egyesek és családok részére.

Minden szobából kilátás a tengerre.

Kitűnő magyar konyha.

Rendkívül mérsékelt árak.

Rákóczi vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben
Tulajdonos Gulyás László

Valódi magyar konyha. Étkezésre elfogadok előfizetőket.

Ebéd, vacsora 20 forint

Gyönyörű kerthelyiség kuglizóval nyárára.

„De la Ville“
Szálloda, Kávéház és Étterem.

Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás
minden nap játszik.

Kőbányai és pilseni ösforrási sörkimérés.

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,

a „De la Ville” szálló, kávéház és étterem tulajdonosa.

HOMIIPARI

Leder S. czipőüzlete

VIA GOVERNO 11 (Corso), A VINC. DE DOMINI-UTCA SARKÁN.

Nagy választéku, magyar gyártmányu legkitűnőbb

férfi-, női- és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.

Magyar gyártmányú

Használt és új
Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Előfizetések és hirdetések

„A Tengerpart“

kiadóhivatalához

Adria Palota, Riva Szápáry
czimzandók.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs-keményítőgyár részv.-társaság

FIUME.
VÉDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő
táblásokakban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Ki akar pénzkölcsönt?

Törlesztéses kölcsön
rendezheti mindenki több tételű drága kamatu adósságait.

Közvetítünk

4% mellett kölcsönöket földbirtokra 300 koronától kezdve 10—75 évre.

Törlesztéses kölcsönt

házaikra 10—50 évi visszafizetésre.

Személyhitelt

katonatiszteknek, magánosoknak, kezessel és anélkül.

Tisztviselő kölcsönt

10—25 évi időtartamra kötelezvény ellenében.

Budapesti Hitelforgalmi Intézet

Kerepesi-ut 69. — Válaszbélyeg.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának

(Gyár Budapest-Kőbánya).

fiumei főraktára.

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226.

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kivitelű és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 tél literes palaczkot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárusító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Pro-lungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: **Bardola V.**

Mindenkor friss csapolás

a **Bonavia** szállóban, tulajdonosa: Scala Ferdinánd; a **Sorko-féle** vendéglőben, a közsegi takarékpénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10. és a **New-York** kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Nyomatott az „Unio” könyvnyomdában Fiume, (Adria palota, Riva Szápáry).